

بررسی جایگاه عدالت اجتماعی در نظام سلامت

اعظم شریفی*

کارشناس شنوایی شناسی، دانشجوی دکتری علوم تربیتی، دانشکده علوم تربیتی و روان شناسی، دانشگاه شهید بهشتی

عدالت یکی از ضروری ترین مفاهیم حوزه‌های مختلف علوم و به عنوان یک ارزش در تاریخ بشر مورد توجه اکثر مکاتب و جوامع بشری بوده است. عدالت در نظام سلامت به این معنی است که هر فرد انسانی حق دارد در تمام طول عمر خود از امکانات بهداشتی و درمانی برای رسیدن به حد اعلاّی سلامت بر خوردار گردد و به عنوان موجودی الهی لایق بهترین، کار آمدترین و ایمن ترین خدمات سلامت باشد و عدالت اجتماعی توجه به نیازهای سلامت همه افراد و اقشار جامعه را در بر می گیرد. در این تحقیق به بررسی جایگاه عدالت اجتماعی در نظام سلامت از نقطه نظر بیمارانی که جهت دریافت خدمات شنوایی شناسی به دفتر ارزیابی شنوایی شهرستان شهریار مراجعه نموده بودند، پرداخته شد: پژوهش با رویکرد کیفی به موضوع بررسی عدالت اجتماعی در نظام سلامت از دیدگاه بیماران در دفتر ارزیابی شنوایی شناسی شهرستان شهریار صورت گرفت. جهت به دست آوردن داده ها، مصاحبه نیمه ساختار یافته با ۳ سؤال در حیطه بررسی عدالت اجتماعی در نظام سلامت صورت پذیرفت. نمونه پژوهشی به طرز هدفمند در رده سنی ۶۸- ۲۵ سال قرار داشتند و مصاحبه با ۶۱ بیمار در بازه زمانی ۶ ماه اشباع نظری داده ها را فراهم آورد. نتایج نشان داد که توزیع منصفانه سرمایه ها در نظام سلامت از جایگاه قوی برخوردار نیست و افراد فارغ از تفاوت‌های اقتصادی در این نظام از مزایای کاملاً مساوی بر خوردار می شوند و به دلیل کم رنگ بودن توزیع منصفانه، شیب درجه بی عدالتی در نظام سلامت برای گروه‌های کم در آمد با تندی بیشتری همراه می باشد. توزیع برابر در نظام سلامت به منزله توزیع منصفانه محسوب نمی شود، بهره مندی از خدمات یکسان در صورتی از جایگاه قوی و مناسب بر خوردار خواهد شد که افراد به لحاظ عدالت اجتماعی در عرصه اقتصادی نیز در شرایط یکسان باشند بنابراین به هر میزان که شکاف افراد از حیث در آمد بیشتر باشد نابرابری عدالت اجتماعی در نظام سلامت بیشتر نمایان خواهد شد. بالواقع نابرابری در نظام سلامت را می توان از معیارهای بی عدالتی اجتماعی در حوزه اقتصادی نیز بر شمرد و توجه توأم و همزمان به این دو مقوله در سیاست‌گذارهای اجتماعی و بهداشتی شایان توجه می باشد.

واژگان کلیدی: عدالت اجتماعی، نظام سلامت، بیماران

* Email: sharifi_azam2013@yahoo.com